

9
ПРОТОКОЛ

Днес 5.X.1972 г. худ. съвет при нар. театър "Ив.Вазов" има заседание при следния дневен ред: Прочит и разпределение на пиесата "Птиците на нашата младост" от Йон Друце и Прекатегоризация на артисти. На заседанието присъстваха: Ад. Гетман, Е. Стефанов, В. Бахчеванова, П. Карлуковски, Ст. Великов, Б. Банов, Н. Динев, С. Хашъмов, В. Минкова, Ал. Григоров, Г. Раданов, Г. Ганчев, О. Орлинов, Т. Масалитинова, К. Зидаров, Е. Халачев, С. Гъророва, Б. Божилов. След прочита на пиесата дойдоха / М. Бениш, Кр. Мирски и Г. Танчев.

ГЕТМАН: Другари, предлагам да започваме. Тези които са чели пиесата ще дойдат за обсъждането. / обявява дневния ред /. Пиесата "Птиците на нашата младост" ще готвим с посвещение за 50-годишнината на съв. държава. Чакахме да видим дали в съветския съюз няма да се появи нещо ново, нещо изненадващо в драматургията, но тази се оказа най-подходяща което и определи избора ни. Тя е печатана през януари в сп. "Театър", съветското, наградена е с първа награда за най-добра съв. пиеса на селска тематика и в момента се поставя в Малий театър. Тя беше ~~предложена~~ предложена в проекто-репертоара на Народния театър за този сезон, представен в КИК, включването ѝ е одобрено от Бюрото на КИК и от Отдела при ЦК.

Тази година се сметна, че Нар. театър не може да излезе с повече от три пиеси, по една на всяка от трите сцени, защото ще наруши работата и ще отнеме голяма част от оперативното им време. Ние имаме намерение да водим борба да получим още една четвърта сцена, където да излезем с четвърта постановка за сезона - става дума за Централния куклен театър. Поради тези условия, разпределението на трите пиеси в един особено деликатен момент. Целта на днешното ни събиране е да чуем пиесата и разпределението ѝ което ще направи др. Е. Халачев.

Втората точка от дн. ред е прекатегоризацията. През 1972 год. изтича двугодишният срок на повишените през 1970 г. в категория артисти.

Още две думи за пиесата "Птиците на нашата младост". Отначало ние разчитахме на превода на др. Ст. Стайчев, но след като се запознахме с него, разбрахме, че е невъзможно да го използваме. Затова възложихме на Б. Банов да направи нов превод, който двамата с Е. Халачев трябваше да отредактират и приготвят до 5.X.t.g. до днес.

ХАЛАЧЕВ: Искам с две думи да дам едно пояснение около пиесата. От края на миналия сезон има решение на худ. съвет да се чествува

36

50 годишнината на съв. държава с "Кремълския часовник". Едва на заседанието от 11.IX.1972 г. се реши да се посвети на този юбилей "Птиците на нашата младост". Когато вчера на заседанието казах, че преводът не е готов, то беше в смисъл, че не му е направена една сценична редакция. Ние с Б. Банов си изпълнихме задължението и направихме превода в срок, но в буквалния смисъл на думата. Защото над превода има още много редакторска работа, трябва да се заглади езика и въобще работата в тази насока трябва да продължи. Пиесата ще прочета аз, макар, че тук има хора, които много по-добре биха го направили от мене. Но тази моя нескромна претенция, да чета аз, идва от съзнанието, че аз може би от всички най-добре я познавам. /чете/

ДЕТМАНОВ: Другари дайте да не разискваме сега дали пиесата е добра или не, за да пестим време. Тя вече е одобрена в репертоара. Искам да ви обърна внимание, че от разпределението което направим сега, зависят сроковете ~~на~~ и графициите на другите ни пиеси за останалите два театра. По пиесата е говоренотука вече много, пък и твърдят хората и в съв. съюз и у нас, и Мънгова казва "Това е една от най-хубавите съветски пиеси!" има думата др. Халачев.

ХАЛАЧЕВ: Другари, едва вчера, в 4 ч., по време на репетицията, аз получих една любезна бележка от моя добър приятел О. Орлинов, в която той беше така добър да ми извести, че днес трябва да обявя разпределението си. Не че до този момент не съм мислил и не съм се готвил предварително по него, но трябва да призная, че двата централни образа много ме затрудниха, още повече, че 7-8 души от най-добрите артисти на мъжкия състав са в момента извън трупата на театъра, поради това, че са болни или снимат филм.

Павел Русо - най-близо до образа е Ив. Кондов, но аз не знам какво е състоянието му в момента и дали може да играе. Затова при всички случаи, играе или не, е наложително да има втори изпълнител. Бих искал да работя тази роля със Ст. Гецов, но не съм говорил с него и не знам дали това е възможно, защото снима филм. Затова слагам в разпределението и Н. Динев. Предлагам да разискваме тези предложения.

МИРСКИ: Нека получим цялостна представа от пълното разпределение и тогава ще обсъждаме.

ХАЛАЧЕВ: Леля Руца - това е трудна роля, макар че тук би могла да се използва някоя от възрастните актриси на трупата. Но в съображенията си аз се водех от мисълта, че ролята е с огромно физическо напрежение и поради това не е за възрастна актриса. За това се ориентирах към средното поколение. Предлагам В. Бахчеванова и Таня Масалитинова.

Майката на Павел - това е епизодичен, но важен образ, който бих искал да изведа до символ. Предлагам В. Минкова.

МИНКОВА: Категорично не. Аз ти го казах вече, Енчо.

ХАЛАЧЕВ: Второ предложение за същата роля - Р. Каназирева. Искам всички образи, които се появяват ретроспективно в представите на героя, да бъдат по-млади, такива, каквито ги помни Павел, а той в тези сцени ще си остава същия - омъден и преминал живота си човек.

Девојка, първата любов на Павел Русу. За тази роля се спрях на Добринка. Образът трябва да бъде точно такъв - съвсем младичко същество почти момиченце.

Млад войник. Младежи нямаме. Дори Любо Киселички остаря и стига вече сме му боядисвали бялата коса. Предлагам за този образ да се вземе студент от ВИТИЗ.

Андрон - Предлагам Сава Хашъмов. По-млад, кльощав и нервен от него нямаме.

Паулина - Тази, която все иска да има дете - Ванча Дойчева.

Артина - За тази роля предлагам дубльорките на леля Руца да се разменят - Бахчеванова и Масалитинова.

Докица, учителката - А. Андреева.

Човекът с очила - В. Пехливанов.

Селски лекар - Славчо Митев

Млад циганин - Н. Николаев.

Млада жена - Ст. Кацарска.

По-стара жена - В. Декало.

Старец - П. Василев.

Старица - П. Василева.

Шофьор - Ат. Воденичаров.

Господ бог - Н. Узунов

ОРЛИНОВ: Предлагам за последната роля Чапразов.

БАХЧЕВАНОВА: Той е за сатана и е младоженец.

КАРЛУКОВСКИ: Имам един въпрос. Кондов вече две години отсъства по болест от нашия театър. И сега какво? Той поради болестта си не може ли вече да играе, или болестта е такава, че може да прави само постановки?

МИРСКИ: Ивъв филми участва.

ВЕЛИКОВ: Значи може да играе.

МИРСКИ: Рълята не изисква тук кой знае какво напрежение. Както е болен - ще си играе болен.

МАСАЛИТИНОВА: Още повече, че участието в един филм изисква три пъти по-голямо напрежение.

РАДАНОВ: Аз имам имам възражение за образите на леля Руца и Артина.

Комбинацията между двете жени в двете роли не бива да се прави. И без това и двата образа са доста сериозни, а в театъра има доста статъчно актриси, които могат да играят Артина.

КАРЛУКОВСКИ: Предлагам наръководството да обърне внимание на окръжното за заплатите. Който работи извън театъра, да му се спре заплатата.

ГЕТМАН: Другарю Гргоров, бях Ви помолил за справка - колко време има право един артист да отсъствува от театъра, след което му се спира заплатата.

ГРИГОРОВ: Положението е такова. Ако отсъствува повече от седем дена в месеца, заплатата се спира. Сега в момента пишем писма до всички, които работят навън и ще им ги разпратим.

ГЕТМАН: Писмата да минат през мен. Вие нищо няма да подписвате. Случаят с др. Кондов е следният. Той не ме е уведомил писмено за намеренията си като творец какво мисли да прави извън театъра. Поради това аз несъм в състояние да ви отговоря на въпроса. За това съм разпоредил: **НА ВСИЧКИ АРТИСТИ И РЕЖИСЬОРИ ДА БЪДЕ НАПРАВЕНО ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ, ЧЕ АКО ОТСЪСТВУВАТ БЕЗ РАЗРЕШЕНИЕ, ЩЕ ИМ БЪДАТ СПРЕНИ ЗАПЛАТИТЕ.** В противен случай, ако не направим това, при една финансова ревизия театърът ще бъде начетен. Бъдете спокойни, по този въпрос Председателството на КИК ще вземе категорично решение.

ТАНЧЕВ: Всичко ще се реши, не бойте се.

ГЕТМАН: Предлагам трите предложения за изпълнител на Павел Русу да бъдат обърнати наопаки и всичко да отиде на местата си. Н. Динев да отиде на първо място.

ВЕЛИКОВ: Аз предлагам да се съобщи на Ст. Гецов и ако той се ~~къкн~~ откаже, Колю и така ще си остану за тази роля. Въпросът тук не е само в спирането на заплатите, а в това, че Нар. театър не може да разчита на двама свои сериозни артиста.

ГАНЧЕВ: Какво е това ненормално положение! Падаат цели спектакли от сцената, защото артистът е болен, а той работи навън!

ДИНЕВ: Аз мисля, че в много къд срок трябва да се проведе разговор Гецов и Кондов и чак, когато се изясни въпросът с тях, ме намесвайте и мен.

ГЕТМАН: Считаю, че предложението на др. Великов и Динев е правилно и предлагам на др. Гецов и др. Кондов да бъдат изпратени писма, за да не изпадне пак в положението в което ни постави Дановски. Нали знаете, че получих от Дановски писмо, в което ми пише, че нар. театър се е подиграл с него, платил му е парите по договора за постановка на "Хамлет", пък не му дава да го постави.

Значи, решаваме да бъдат поканени Кондов и Гецов.

МИРСКИ: Мисля, че Павел Русу не е за Ст. Гецов, аз го виждам този образ по-сърдечен, по интимен план. Считам, че в случая, Гецов не е подходящ. Да останат само двете имена на Кольо и на Кондов.

ГЕТМАН: Предложението се приема. Леля Руца?

ВЕЛИКОВЪ Смятам, че и двете актриси могат да играят, но искам да напомня, че има и трета подходяща - Ив. Димитрова. Още повече, че тя от две години не е играла в нова постановка. Освен това, искам да обърна внимание на ръководството, че при положението, че се поставят само три пиеси за целия сезон, трябва да бъдат заети колкото се може повече хора. Въпросът, със заемането на хора от вън, е сложен. Проблемът за дубльорството през този сезон изниква с пълна сила. Иначе с какво право ще лишим ние другите хора в театъра от участие в спектакли.

МАСАЛИТИНОВА: И аз съм на мнение, че пиесата трябва да се разпредели за два състава. Смятам също, че Ив. Димитрова е подходяща, и освен нея докато се четеше пиесата непрекъснато си мислех за О. Кирчева, но се боя, че тя няма да има физическата сила да издържи цялата роля.

МИРСКИ: Аз много обичам като актриса В. Бахчеванова, но ще ви кажа честно - тази роля не е за нейните данни, не е от нейния натюрел. Аз не казвам, че тя няма да я направи, напротив, ще я направи, но с много труд и приспособяване към образа. Затова предлагам да чуем нейното мнение.

К. ЗИДАРОВ: Другарю Халачев а какво мислите за М. Дупаринова?

ХАЛАЧЕВ: Много съм мислил и за нея, но за да не я предложа се ръководех от съображението, че тя сега излиза от една голяма и тежка роля, каквато е Бернарда Алба. С впечатление съм, че е уморена.

БАХЧЕВАНОВА: Днес за първи път чувам пиесата. И докато я слушах през цялото време си представях М. Дупаринова. После вие всички ме подсетихте, че това е роля и за Таня и за Ив. Димитрова. За себе си лично виждам затруднение да предам във възраст и придобитата житейска мъдрост образ на толкова възрастна жена. В "Монахът" ролята ми на възрастна жена ме затруднява даже да вървя по сцената. Казвам си честно това е тежко бреме за мене.

ОРЛИНОВ: Искам да се изкажа за образа на леля Руца от лит. гледна точка. За актьорското покритие на този образ е необходимо не само лиричност, но и една скрита пък и открита острота. На пръв поглед това е образ на старица, но всъщност тя е тази, която носи цялата философия на пиесата. В нея трябва да има и хумор и острота, и винаги будно око. Всичко каквото прави, тя го прави страстно, убедено,

силно. Ще се сбърка, ако се тръгне само по линията на умъдрената от живота старичка. Мисля, че първите две предложения са най-добри. Битът в тази пиеса трябва да отстъпи назад, за да излезе, дето се вика, втория план на образа.

ВЕЛИКОВ: Какво мислите за Ив. Димитрова?

ОРЛИНОВ: Не съм мислил за нея в този образ.

ЗИДАРОВ: Вие помислете за езика, има чужди думи. Има неща, които една селянка не може да каже. Предупреждавам ви докато е време. Споделям мнението на Виолета. Аз не се съмнявам, че тя ще направи образа, но ще се мъчи много. На Тая и Иванка ще им е по-лесно. И от двете най-напред слагам Тая.

Н. ДИНЕВ: Това, което казва другаря К. Зидаров е вярно.

ХАШЪМОВ: Същото мисля и аз.

ХАЛАЧЕВ: Аз ви казах: много съм обмислял, прехвърлил съм на ум целия състав, най-различни комбинации съм правил и се спрях и на двете. Това е образ, който трябва да бъде далеч от образа на една старичка въобще...

ЗИДАРОВ: Не забравяйте, че пиесата носи в себе си бит и битови характеристики.

ХАЛАЧЕВ: Не съм съгласен за един чист бит в тази пиеса. Тук образите не само са битови, тук дори в обрядното е скрита философията и поезията на пиесата.

ЗИДАРОВ: Хайде да не се лъжем - това не е пиеса.

ГЪОРОВА: Това е по-скоро драматическа ~~пиеца~~ поема.

ХАЛАЧЕВ: Искам да отправя една молба към ръководството. Нека още един път добре се обмисли на коя сцена ще се поставя тази пиеса. В Сатирата за нея ще има повече въздух, и от техн. гледна точка сцената с колите, с фурките, с възможностите за бързи промени, които се налагат по пиеса, сцената на Сатирата е по-удобна за тази пиеса от плитката сцена на "Сълза и смях". Освен това пиесата не може да сепрати в Операта, защото цялата е на диалог в дуетни сцени, с много монолози, изисква някакси една по-голяма интимност - в Операта на право ще се загуби пиесата.

ГЕТМАН. Добре, но какво да правим като всички режисьори искат Сатирата.

МИРСКИ: Не е вярно. Аз искам "Сълза и смях" за "Мостът"

ГЕТМАН: Какво решаваме за изпълнителката на леля Руца?

ЗИДАРОВ: Съветът може само да изкаже мнението си и съображенията си за тази или онази актриса, но последен има думата режисьорът. Той да си решава.

ГЪОРОВА: Не е редно, обаче, двете изпълнителки на леля Руца да се

редуват и в другата роля на Артина. И без това времето за подготовка на спектакъла е малко; леля Руца е труден образ, още повече пък паралелно да се готви и с втори.

ХАЛАЧЕВ: Имате ли възражения по разпределението на Павел, първата любов на Павел Русу, младия войник, Андрон, Паулина. /Възражения няма/ За изпълнителката на Артина ще помислим допълнително.

РАДАНОВ: Аз предлагам и на малките роли да се сложат по двама изпълнителя.

ХАЛАЧЕВ: Няма да имам време да ги подготвя. Срокът ми за поставяне е само два месеца.

ВЕЛИКОВ Защо не сложите и Милена?

РАДАНОВ: Дайте роля и на Милена. Спомнете си какво говорихме при назначаването ѝ.

ВЕЛИКОВ: Вие забравихте за Дара Глинджева. Тя спокойно може да играе оная героиня дето разправя, че все мъже не ѝ стигат. Сериозно го казвам.

ХАЛАЧЕВ: Имате ли възражения за изпълнителката на Докица, Човека с очила, Селския лекар, младия циганин, млада жена, по-стара жена, старец, старица, шофьор, ученичка, господ-бог. /Възражения няма/

КАРЛУКОВСКИ: Несъм виждал скоро Пенка Василева. Не знам дали е здрава и ще може ли да играе.

ХАЛАЧЕВ Ролята ѝ е епизодична, но в същото време трябва даа бъде едно колоритно петно на общия фон. И си помислих, защо да не покажем някой от нашите пенсионери. Жената игра много добре баба Парашкева във филма "Наковалня или чук"

МИНКОВА какво ще стане с образа на Артина?

ГЕТМАН: Нека др. Халачев помисли за нея още малко. В целом неговото разпределение с малки изключения се приема от художествения съвет.

ВЕЛИКОВ: Енчо да помисли и за Ив. Димитрова.

ГЕТМАН: Мнението на худ. совет е, че разпределението и сполучливо, но отправяме едно пожелание към режисьора за дубльорства. Преминаваме към точка втора от дневния ред - ПРЕКАТЕГОРИЗАЦИЯТА. При нас народните артисти се повишават направо в званието на герои на соц. труд, а артистите от висша категория - в народни. Ние сега ще се занимаем с останалите.

I. От извънредна категория да се повишат във ВИСША, предлагам:

1. Славка Славова, в 1970 г. е одобрена за извънредна категория, предлагам да мине във Висша. /Възражения няма/

2. Виолета Бахчеванова, според мен, безспорно висша.

3. Виолета Николова - кажете си мнението.
4. Стефан Димитров - изкажете се за него.
5. Жени Божинова - тя майче най-малко е играла.

МАСАЛИТИНОВА: Тя е болна жена.

ВЕЛИКОВ: Напротив сега е момента да ѝ се даде роля.

ХАШЪМОВ: Това, че е болна още не е основание да я повишим.

БЕНИЕШ: Жени е здрава сега.

Г. ГАНЧЕВ: Но какво е играла за две години?

ГЕТМАН: Играе в "Хеда Габлер".

РАДАНОВ: Колко бройки има за висша категория?

ТАНЧЕВ: Предвиждаме шест души да минат във висша категория.

ГЕТМАН: Тогава за висша категория обсъждаме следните имена:

1. Славка Славова
2. Жени Божинова.
3. Виолета Николова
4. Виолета Бахчеванова
5. Стефан Димитров
6. Росица Данаилова
7. Георги Черкелов
8. Славчо Митев
9. Стефка Кацарска
10. Виолета Минкова
11. Атанас Воденичаров
12. Мила Падарева

МИНКОВА: Предлагам тогава да се съобразяваме с принципа - кой какво е играл и как е играл през тези две години.

МИРСКИ: Предлагам да одобрим следните шест артисти:

1. Славка Славова
2. Жени Божинова
3. Виолета Бахчеванова
4. Виолета Николова
5. Стефан Димитров
6. Виолета Минкова

Воденичаров и Падарева отпадат.

ВЕЛИКОВ: Воденичаров е твърде отскоро в театъра.

РАДАНОВ: Ние по десет години сме седяли в категория, той може да почака.

БАХЧЕВАНОВА: И аз имам възражения за него. Той дойде от провинцията в екстрена категория, а екстрената категория на провинцията не

отговаря на тази на Нар. театър.

МИРСКИ: Ако трябва да се степенуват тези имена, то на първите четири места отиват: Славка славова, Виолета Бахчеванова, Стефан Димитров, Виолета Минкова. На пето място Жени Божинова и на шесто - Виолета Николова, да бъдат като резерви. Ако ни се отпусна и шестте бройки те ще влязат във висша категория.

ГЕТМАН: Има ли възражения по това предложение: четири плюс две? /възражения няма/. Приема се.

II. За преминаване от първа в извънредна. Има три места. Васил Стойчев, Любомир Киселички, Сава Хашъмов, Ангелина Миндова, Георги Тайтаников, но той е повишаван през 1971 г., така, че попада за прекатегоризация за тази година.

МИРСКИ: Предлагам направо да минат първите трима.

ГЕТМАН: Значи от първа в екстрена извънредна повишаваме:

Васил Стойчев, Любомир Киселички и Сава Хашъмов.

III. Да се повишат от втора в първа категория: Ванча Дойчева, предлагам тя направо да прескочи една категория и да мине в извънредна, Николай Николаев, Жоржета Чакърова, Кунка Баева, Венелин Пехливанов, Адриана Андреева. Предлагам всички да минат напред.

РАДАНОВ: Ако няма средства за всички предлагам К. Баева да отпадне.

ТАНЧЕВ: И без това, това, което правим сега е само предложение, пак после ще видим колко бройки ще ни отпуснат.

РАДАНОВ: Тогава защо въобще обсъждаме този въпрос?

ГЕТМАН: Другарю Танчев, вие направо ме подвеждате. Аз мислех, че всичко това вече е утвърдено и затова го обсъждаме.

МИРСКИ: Искам да ви обърна вниманието, другарю Гетман, че никой в театъра не е минавал през категория. Единствено Ст. Гецов за него се наруши този принцип. И трябва да кажа, че такива неща от педагогическа гледна точка не се отразяват добре нито на състава, нито на личността, на която се дава категорията. Аз много харесвам Ванча като актриса и тя заслужава да бъде повишена, говорил съм с нея и съм с пълната увереност, че нейното съзнание ~~ни~~ въобще не допуска подобно повишение през категория. Смятам, че тя самата ще се радва, ако я повишим в първа категория и това е естествения ход на нещата.

Н. ДИНЕВ: И аз съм за това да не се нарушава принципа и да не се прескача през категория. Но има и един среден компромисен път, който ще ~~е~~ е правилен за Ванча. Без да чакаме да изтекат двете години още следващата година ще я повишим в извънредна. Нека сега да мине напред в следващата категория, а догодина всички пак ще ѝ гласуваме да мине напред.

ОРЛИНОВ: Понеже разговарях с нея аз също мога да кажа, че в нейните

представи въобще не съществува такъв скок. Ако ѝ се даде първа категория, аз ви уверявам, че тя няма да си помисли нищо лошо за нас.

ГЕТМАН: Добре. Всички ли сте съгласни? ~~Въз~~Възражения няма/ Приема се.

IV. От трета във втора категория: Елка Михайлова

ТАНЧЕВ: Тя е за две години в Париж.

ГЕТМАН: Но не е повишавана от 1967 г.

ТАНЧЕВ: Ами тогава да сие повиши. Все едно тя сега не получава заплата, пък като се върне, тогава ще ѝ я увеличим.

ГЕТМАН: Приема ли се? Приема се. Това е всичко.

МАСАЛИТИНОВА: Искам да поставя пред всички още един въпрос, който се касае за това, просто човешки да помогнем на един наш колега. Става дума за Радка Ялъмова. Тя е била наш колега, актриса е по образование и работи сега при нас като суфльор. Тя е завършила актьорско майсторство във ВИТИЗ, остават още три години до пенсия и се моли да ѝ върнем актьорската бройка в IV-та категория, за да може да получава 20 лева пенсия повече.

ГЕТМАН: Какво точно иска тя? Нейната суфльорска бройка да се трансформира в актьорска, така ли?

ОРЛИНОВ: Въпросът е повече човешки. Тя няма претенции да играе, ще продължи да работи като суфльор, а след пенсионирането ѝ театърът печели една актьорска бройка.

ТАНЧЕВ: Това е незаконно и второ, намалява се съставът на суфльорите.

Н. ДИШЕВ: Другарю Гетман, не правете това. След две години като актриса, тя не само че ще има претенции да играе, но ще иска да бъде дигната в категория и вие няма да можете да я пенсионирате, докато не я направите народна актриса.

ГЕТМАН: Добре. Този въпрос ще го решаваме допълнително. Аз ще говоря първо с нея. Друго има ли? Тогава, край на заседанието.

5.X.1972 г.

София

Водил протокола:

С. Зинев